

חדשות הטרור והסכסוך הישראלי- פלסטיני

2020 במרץ 31-25

עיקרי המסמך

◀ בעוד שחמאס ממקדת את עיקר תשומת ליבה במאבק למניעת התפשטות נגיף קורונה **שוגרה השבוע רקטה לעבר ישראל**, לא ברורה לנו זהות משגרי הרקטה. היה זה שיגור ראשון של רקטה מזה כחודש. בתגובה תקף צה"ל מספר עמדות חמאס ברצועה. לא היו נפגעים כתוצאה מירי הרקטה ומתגובת צה"ל. **ביהודה ושומרון** נמשכו אירועי יידויי האבנים והשלכת בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב ישראליים, למרות מיקוד עיקר תשומת הלב של הרשות הפלסטינית ופתח למאבק בנגיף הקורונה.

◀ צעדת השיבה ההמונית, שהייתה אמורה להתקיים ב-30 במרץ 2020, לרגל יום האדמה ומלאת שנתיים לתחילת הצעדות, **בוטלה בשל משבר הקורונה**. במקום הצעדה ננקטו צעדים סמליים (הנפת דגלי פלסטין, שריפת דגלי ישראל, צפירות ועצירת התנועה). גם בשטחי הרשות התקיימו כמה אירועים בעצמות נמוכה.

התפשטות נגיף הקורונה: עיקרי תמונת המצב¹

◀ **בשטחי הרשות הפלסטינית הגיע מספר החולים בנגיף הקורונה ל-107** (עדכני ל-31 במרץ 2020). **ברצועת עזה אותרו עד עשרה 10 חולים**. הרשות הפלסטינית וממשל חמאס נקטו במכלול צעדים למניעת התפשטות הנגיף, אולם חמאס נמנעה מלאכוף סגר כללי והיענות התושבים ברצועה וביהודה ושומרון לסגר הינה חלקית. התרשמותנו היא שבשלב זה ברצועה ובשטחי הרשות **המצב נמצא תחת שליטה**. אולם בהמשך **עלול להיווצר משבר הומניטרי חמור** שיהיו לו השלכות משמעותיות פנים-פלסטיניות והשלכות על יחסי הפלסטינים עם ישראל. ארגונים בינלאומיים ואנשי ממשל חמאס שבים ומתריעים מפני משבר שכזה.

◀ בכירים בחמאס **שבים ומטילים על ישראל את האחריות להתפשטות נגיף הקורונה** (בכמה מקרים בצירוף איומים מרומזים). ממלאי תפקידים ברשות הפלסטינית ובפתח אף האשימו את ישראל ב"ניהול מלחמה ביולוגית" ע"י הפצה מכוונת של הנגיף וזיהום מתקנים פלסטינים. הרשות הפלסטינית וחמאס אף מאשימות את ישראל בהעדר טיפול הולם במחבלים הכלואים בשטחה. להערכתנו, **בתסריט (אפשרי בהחלט) של התפשטות בלתי נשלטת של נגיף הקורונה עלולות האשמות אלו להיות מתורגמות לפעילות אלימה של ירי רקטות מהרצועה והגברת הטרור העממי ביהודה ושומרון**.

¹ פירוט ראו מסמכי מרכז המידע מהשבוע החולף, העוקבים אחר המערכה נגד התפשטות נגיף הקורונה ברצועת עזה וברחבי יהודה ושומרון.

אירועי יום האדמה בצל התפשטות נגיף קורונה

כללי

◀ ב-30 במרץ 2020 (יום האדמה ה-44) אמורה הייתה להתקיים צעדת שיבה רבת משתתפים. כמו כן תוכננו להתקיים אירועים נוספים ברצועה וברחבי יהודה ושומרון. **בשל משבר הקורונה בוטלו כל אירועים.** הציבור הפלסטיני התבקש שלא לצאת למחנות השיבה ובמקום זאת להניף דגלי פלסטין על גגות ומרפסות הבתים, לשרוף דגלי ישראל ולהעלות תמונות לרשתות החברתיות. ברחבי רצועת עזה נשמעה צפירה של חמש דקות בהן נעצרה כל התנועה. כמו כן שוגרו מרצועת עזה לעבר ישראל מספר בלונים אליהם חוברו דגלי פלסטין.

רצועת עזה

◀ **ח'אלד אלבטש, יו"ר הרשות הלאומית העליונה של צעדות השיבה והמאבק בעסקת המאה,** הודיע במסיבת עיתונאים, שנערכה במחנה השיבה במזרח העיר עזה, על ביטול הפעילות המרכזית לציון יום האדמה ועל החלפתה במספר פעילויות סמליות. אלבטש שב והדגיש בדבריו, כי **צעדות השיבה תימשכנה ואף תורחבנה** (שהאב, 30 במרץ 2020).

ח'אלד אלבטש במסיבת העיתונאים (מימין: דף הפייסבוק של שהאב, 30 במרץ 2020. משמאל: חשבון הטוויטר של רשת החדשות מצדר, 30 במרץ 2020)

מימין: שריפת דגל ישראל (חשבון הטוויטר של העיתונאי חסן אצלית, 30 במרץ 2020). משמאל: הנפת הדגל הפלסטיני בכיכר אלשהדאא' (הכוכב לשעבר) ברפיח ע"י פעילי חמאס (חשבון הטוויטר של PALINFO, 30 במרץ 2020)

◀ בהודעה שפרסמה חמאס נקראו הפלסטינים להישמע להנחיות הרשות הלאומית העליונה לצעדות השיבה והמאבק בעסקה. בהודעה גם צוין, כי אין דרך לשחרור האדמה **זולת "דרך ההתנגדות"** ואין עתיד למשא ומתן (אתר חמאס, 30 במרץ 2020). בנאום שנשא אסמאעיל הניה, ראש הלשכה המדינית של חמאס, לרגל יום האדמה אמר כי כל ניסיונותיה של ישראל לשנות את זהות האדמות הפלסטיניות לא יצליחו וכי האדמה תשאר גולת הכותרת של המאבק (אתר חמאס, 30 במרץ 2020).

◀ הג'האד האסלאמי בפלסטין פרסם הודעה, שבה הודגשה התנגדות הארגון ל"תכנית המאה" שמטרתה לחסל את הסוגיה הפלסטינית ותוכניות דומות. הארגון הדגיש את התנגדותו לנורמליזציה עם ישראל וקרא להפעיל ועדות למאבק בנורמליזציה ולהחרמת ישראל (אתר הג'האד האסלאמי בפלסטין, 30 במרץ 2020).

מימין: קריקטורה לרגל יום האדמה של הקריקטוריסט הפלסטיני עלאא' אללקטה. משמאל: קריקטורה לרגל יום האדמה. על הגדר נכתב "למען פלסטין הישאר בבית" (חשבון הטוויטר של שהאב, 30 במרץ 2020)

יהודה ושומרון

◀ על רקע משבר הקורונה התקיימה ברחבי יהודה ושומרון פעילות מינורית בלבד לציון יום האדמה. פעילים פלסטיניים השיקו ברשתות החברתיות קמפיין מקוון תחת ההאשטג #הנף דגלך. במסגרת זו, התבקשו הפלסטיניים להניף דגלי פלסטין מעל בתיהם ולצייץ תחת האשטג זה. לדברי הפעילים, נועד הקמפיין למנוע התקהלות באזורים השונים (דף הפייסבוק QUDSN, 30 במרץ 2020).

כרזה בדף הפייסבוק של הרשות למאבק בגדר ובהתנחלויות הקוראת: " ביום האדמה הנף דגלך" (דף הפייסבוק של הרשות למאבק בגדר ובהתנחלויות, 29 במרץ 2020)

◀ **מחמד אשתיה, ראש ממשלת הרשות**, בירך את הפלסטינים וציין כי הדאגה העיקרית שלהם נתונה להגן על העם הפלסטיני מפני "הכיבוש והמחלה", לחזק את עמידתו האיתנה של הפלסטיני על אדמתו בצורה בריאה ובטוחה, להגן על המשאבים שלו ולהיחלץ נגד ההתנחלויות (דף הפייסבוק של מחמד אשתיה, 30 במרץ 2020). נציבות ההסברה והתרבות בפתח פירסמה הודעה בה הודגשה דבקות העם הפלסטיני באדמה ובהגנה עליה והמשך המאבק (אתר פתח, 30 במרץ 2020).

מימין: תהלוכת כלי רכב והנפת דגלי פלסטין בראמאללה (ופא, 30 במרץ 2020). משמאל: הנפת דגלי פלסטיני באלערוב (צפונית לחברון) (חשבון הטוויטר PALINFO, 30 במרץ 2020)

ירי רקטות

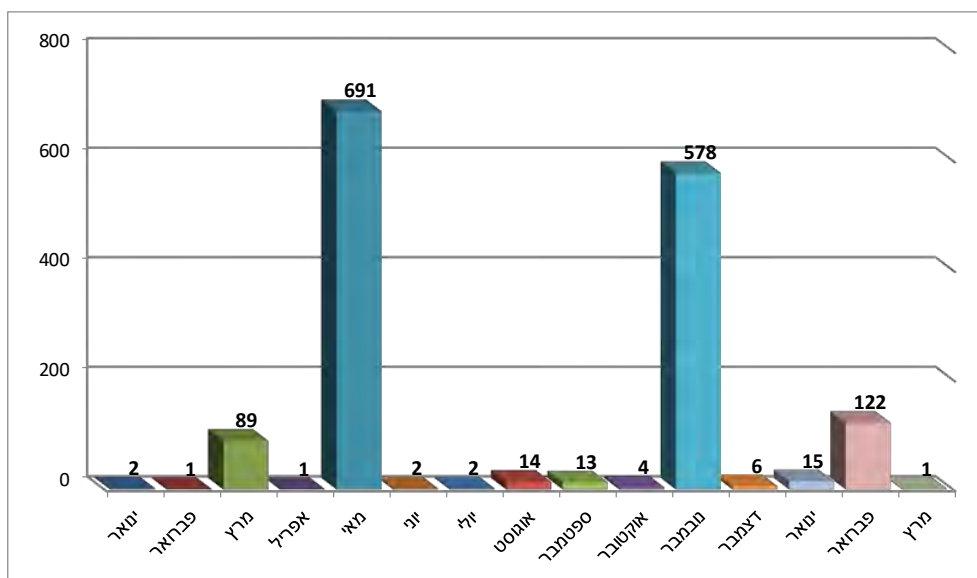
ירי רקטה לעבר ישראל

◀ **ב-27 במרץ 2020 שוגרה רקטה לעבר ישראל.** הרקטה נפלה בשטח פתוח במרחב המועצה האזורית שער הנגב. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק (דוברות המועצה האזורית שער הנגב, 27 במרץ 2020). **היה זה שיגור ראשון של רקטה לאחר כחודש בו לא שוגרו רקטות לעבר ישראל.**

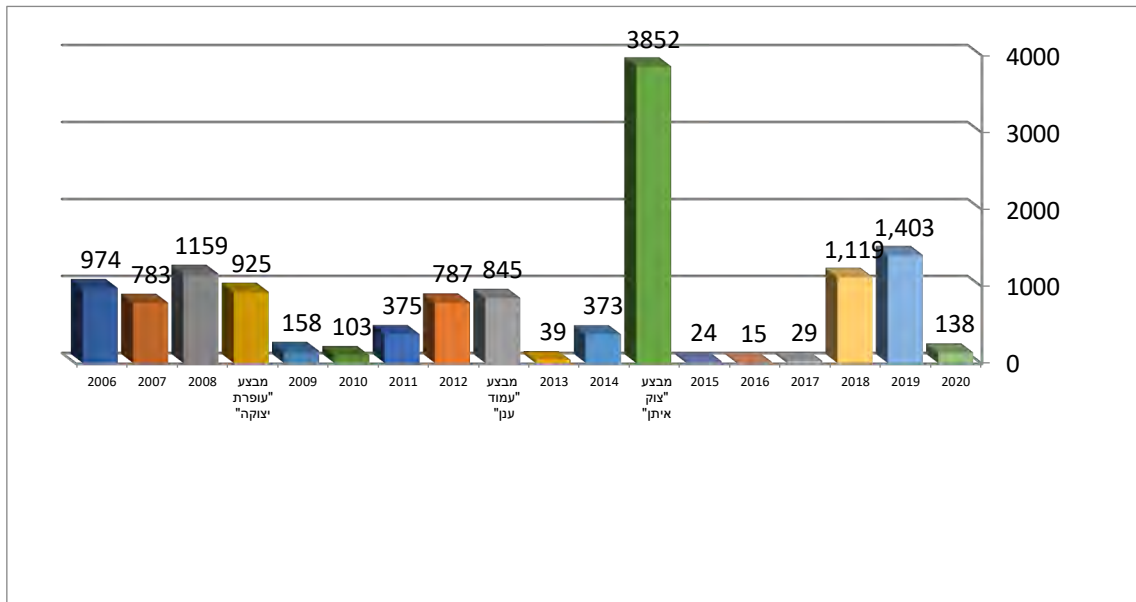
◀ בתגובה לשיגור הרקטה תקפו כלי טיס בלתי מאוישים וטנק של צה"ל עמדות צבאיות ותשתית המשמשת לפעילות תת-קרקעית של חמאס בצפון רצועת עזה (דובר צה"ל, 27 במרץ 2020). כלי התקשורת הפלסטינים דיווחו על תקיפת מוצב "פלסטין" של הזרוע הצבאית של חמאס בבית לאהיא ושתי עמדות תצפית של "ההתנגדות" במזרח בית חאנון ובמזרח אזור אבו צפיה (מזרח ג'אבליא). לא דווח על נפגעים (מען, 27 במרץ 2020; דף הפייסבוק QUDSN, 27 במרץ 2020).

◀ **דובר הג'האד האסלאמי, מצעב אלבריס,** פירסם בתגובה כי ישראל ("האויב הציוני") מנסה להמציא נימוקים קלושים להצדקת תוקפנותו, תוך ניצול העובדה שהעולם עסוק בהתמודדות עם נגיף הקורונה, זאת בניסיון להגביר את המצור על עזה ואת סבלם של תושביה (אתר הג'האד האסלאמי, 28 במרץ 2020).

ירי רקטות ופצצות מרגמה בחתך חודשי

ירי רקטות בחתך שנתי

יהודה ושומרון

אירועים בשטח

◀ למרות הסגר ברוב שטחי יהודה ושומרון בשל וירוס הקורונה נמשכו אירועי ידווי האבנים והשלכת בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב ישראלים ברחבי יהודה ושומרון. **ב-30 במרץ 2020**, במהלך פעילות של לוחמי משמר הגבול במחנה הפליטים שועפאט במזרח ירושלים, נפתחה אש לעבר הכוח. לא היו נפגעים. הלוחמים עצרו חשוד בירי (דוברות משמר הגבול, 30 במרץ 2020).

◀ להלן אירועים עיקריים:

◆ **30 במרץ 2020:** אבנים יודו לעבר אוטובוס סמוך ל"צומת הכבשים" (דרומית מערבית לחברון). לא היו נפגעים (הצלה ללא גבולות יו"ש, 30 במרץ 2020).

◆ **29 במרץ 2020:** אבנים יודו בצומת יצהר (דרומית לשכם). לא היו נפגעים (הצלה ללא גבולות יו"ש, 29 במרץ 2020).

◆ **29 במרץ 2020:** אבנים יודו בכביש 458 בין כוכב השחר למחצבות (צפונית מזרחית לטייבה). היו לא נפגעים (הצלה ללא גבולות יו"ש, 29 במרץ 2020).

◆ **28 במרץ 2020:** אבנים יודו לעבר כלי רכב משטרה בכביש גוש עציון-חברון, בין בית אומר לכרמי צור. לא היו נפגעים (הצלה ללא גבולות יו"ש, 28 במרץ 2020).

◆ **26 במרץ 2020:** אבנים יודו לעבר כלי רכב בין בית ענון לקרית ארבע. נזק נגרם לכלי הרכב (הצלה ללא גבולות יו"ש, 26 במרץ 2020).

◆ **25 במרץ 2020** - אבנים ובקבוקי צבע הושלכו לעבר כלי רכב סמוך לאפרת. לא היו נפגעים. נגרם נזק לשמשת כלי הרכב (הצלה ללא גבולות יו"ש, 25 במרץ 2020).

◆ **25 במרץ 2020**: אבנים יודו בכביש גוש עציון-ירושלים (מערבית לבית לחם). לא היו נפגעים (הצלה ללא גבולות יו"ש, 25 במרץ 2020).

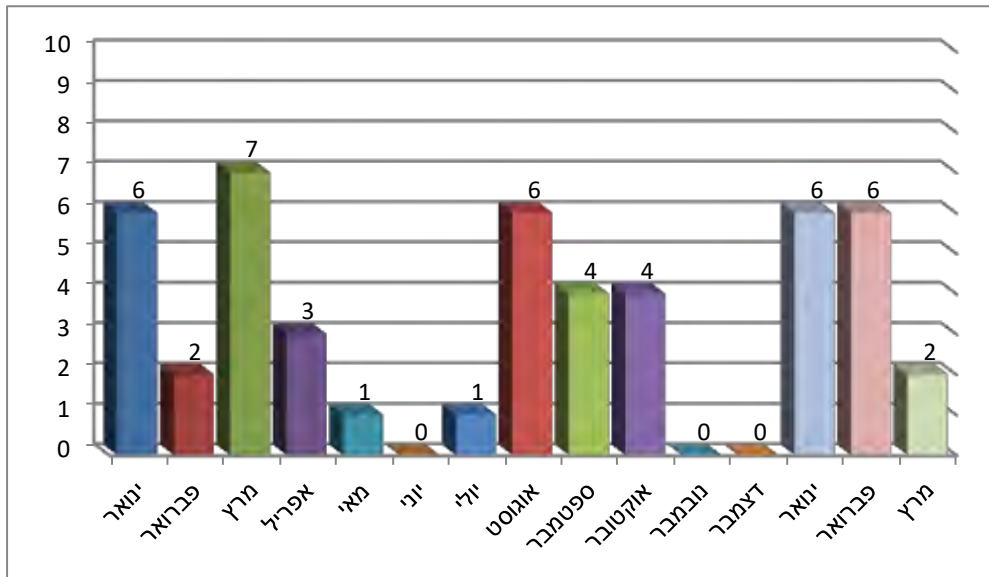
עימות בין מתנחלים לבין כוחות הביטחון הישראליים ביצהר

◀ ב-26 במרץ 2020 השליכו מתנחלים ישראליים שלושה בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב ממוגן של לוחמי משמר הגבול ביציאה מיצהר. אחד מבקבוקי התבערה פגע בכלי הרכב. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק (דוברות המשטרה, 26 במרץ 2020). **רב אלוף אביב כוכבי, ראש המטה הכללי** אמר בתגובה, כי השלכת בקבוקי תבערה הוא **אירוע טרור חמור ביותר** המבטא פגיעה באושויות המדינה וחתירה תחת מוסדותיה. הוא ציין כי כוחות הביטחון יפעלו במלוא החומרה הנדרשת נגד אירועים מסוג זה (דובר צה"ל, 27 במרץ 2020).

מימין: נזק לשמשת כלי הרכב של כוחות משמר הגבול בעקבות השלכת בקבוק תבערה. משמאל: שריפה שפרצה בשטח פתוח בעקבות בקבוקי התבערה שהושלכו (דוברות המשטרה, 26 במרץ 2020)

פיגועים משמעותיים ביהודה ושומרון²

רצועת עזה

סיוע לרצועת עזה

חלוקת כספי הסיוע הקטרי

◀ **יו"ר הוועדה הקטרית לשיקום הרצועה, מחמד אלעמאדי**, הודיע, כי ב-31 במרץ 2020 יחל תשלום הסיוע למשפחות נזקקות ברצועת עזה. לדבריו יתבצע התשלום בסניפי הדואר ברצועת עזה, **וייהנו ממנו 100,000 משפחות שתקבלנה מאה דולרים כל אחת**. אלעמאדי פירט את הסדרי התשלום החדשים לאור המצב. אלעמאדי ציין כי הפעם חלוקת הסיוע תימשך כשבועיים. האזרחים יקבלו הודעה על המועדים הספציפיים לקבלת התשלום כדי להימנע מהתקהלויות בסניפי הדואר (דף הפייסבוק של הוועדה הקטרית לשיקום הרצועה, 30 במרץ 2020).

תור לחלוקת המענק הקטרי ברצועה תוך הקפדה על שמירת מרחק בין האנשים (חשבון הטוויטר של רשת החדשות מצדד, 31 במרץ 2020)

² "פיגועים משמעותיים" מוגדרים על-ידינו כפיגועי ירי, דקירה, דריסה והטמנת מטענים או פיגועים משולבים. לא נכללים בהם יידויי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה.

◀ קודם לכן הודיע מחמד אלעמאדי, כי הוועדה, בשיתוף פעולה עם קרן קטר לפיתוח, החלה להעניק סיוע לפלסטינים השוהים במרכזי ההסגר ברצועת עזה, סיוע זה הוא חלק ממענק לרצועת עזה בסך 150 מיליון דולר. הסיוע כולל מזון, מכשירי חשמל בסיסיים, שמיכות ומזרונים, ודלק הדרוש לאספקת חשמל למרכזי ההסגר הללו. בנוסף כולל הסיוע חבילות מזון למשפחות של חלק מהנחונים בהסגר (דף הפייסבוק של הוועדה הקטרית לשיקום הרצועה, 24 במרץ 2020).

הסיוע הקטרי (דף הפייסבוק של הוועדה הקטרית לשיקום הרצועה, 24 במרץ 2020)

◀ חבר הלשכה המדינית של חמאס, צלאח אלברדויל, אמר, כי הסיוע הוא חלק מסכום של 35 מיליון דולרים שקטר הקציבה לתמיכה ברצועת עזה מדי חודש. הוא ציין כי חלק מהסכום יוקצה למשרד הבריאות וחלק גדול ממנו יוקצה לשיקום הנזקים הסוציאליים והכלכליים הנובעים מה"מצור" והפסקת העבודה. אלברדאויל ציין שהפסקת הלימודים, המסחר, ופעילות השווקים ואולמות האירועים הותירה נפגעים רבים בתחומים השונים, והאנשים הללו זקוקים לתמיכה כדי להקל על סבלם (פלסטין און ליין, 28 במרץ 2020).

חלוקת סיוע לנפגעי צעדות השיבה ברצועה

◀ דובר משרד הפנים ברצועה, איאד אלבזם, מסר בתדרוך היומי לכתבים ב-29 במרץ 2020, כי משרד האוצר בעזה, בשיתוף עם המשרד לפיתוח חברתי, יעבירו ב-30 במרץ 2020 את קצבאות חודש מרץ עבור הפצועים והשהידים של צעדות השיבה. לדבריו, התשלום יתבצע בכל סניפי בנק הדואר (צפא, 29 במרץ 2020). נמסר כי יש להקפיד על סניף הדואר שהוקצה לכל אדם ולהקפיד על מועד התשלום שנקבע. כמו כן דווח כי כל זכאי לסיוע קיבל מסרון ובו מועד התשלום עבורו וזאת כדי למנוע התקהלות (חשבון הטוויטר של צפא, 30 במרץ 2020).

חידוש חלוקת הסיוע של אונר"א ברצועה

◀ דובר אונר"א, עדנאן אבו חסנה, מסר כי אונר"א תחדש ב-31 במרץ 2020 את חלוקת המזון למשפחות הפליטים ברצועה. לדבריו, החלוקה תהיה באמצעות קבלנים שאונר"א חתמה עמם חוזים, אשר יביאו את הסיוע ישירות לבתי המשפחות. אונר"א תישא בהוצאות העברת הסיוע לבתים (סבק4, 30 במרץ 2020). יוזכר כי אונר"א השעתה ב-22 במרץ 2020 את חלוקת הסיוע בעקבות גילוי מקרי קורונה ראשונים ברצועה עד למציאת דרך בטוחה יותר להעברת הסיוע (סוכנות אנטוליה, 23 במרץ 2020).

השיטה החדשה של אונר"א לחלוקת מזון - העברת הסיוע ממרכזי החלוקה של אונר"א לבתי משפחות הפליטים (חשבון הטוויטר של העיתונאי חסן אצליח, 31 במרץ 2020)

הרשות הפלסטינית

המחבלת תרזה הלסה נפטרה בירדן

המחבלת תרזה הלסה (אם סלמאן), שהשתייכה לחוליה שחטפה את מטוס סבנה בשנת 1972 מתה מסרטן בעמאן. תרזה הלסה שגדלה בעיר עכו, הייתה אחת משתי המחבלות שנותרו בחיים. היא הובאה למשפט בישראל ושחררה בשנת 1979 במסגרת עסקת חילופי אסירים. התקשורת הפלסטינית ציינה את מותה בצינייה כי היא הפכה לאחד מסמלי המאבק הפלסטיני.

פתח פרסמה הודעת אבל על מותה. בהודעה הודגש, כי היא הייתה ירדנית מכרכ שאמה פלסטינית מעכו; ירדנית נוצרית שהצטרפה לתנועת פתח מנעוריה והייתה חברה בהתארגנות "ספטמבר השחור". בהודעה גם צוין כי היא הייתה דוגמה לאשה הלוחמת בשורות הקדמיות של "ההתנגדות" (דף הפייסבוק הרשמי של פתח, 28 במרץ 2020). הוועד הפועל של אשף פירסם הודעת אבל על מותה של תרזה הלסה, שהיתה יו"ר האגודה לענייני פצועי המהפכה הפלסטינית, אשר "גילמה את ההקרבה הנעלה ביותר למען השחרור מהכיבוש" (ופא, 28 במרץ 2020).

מימין: תרזה הלסה (דף הפייסבוק הרשמי של פתח, 28 במרץ 2020). משמאל: כרזה לזכרה של "הפדאאית" תרזה הלסה (דף הפייסבוק הרשמי של פתח, 28 במרץ 2020)